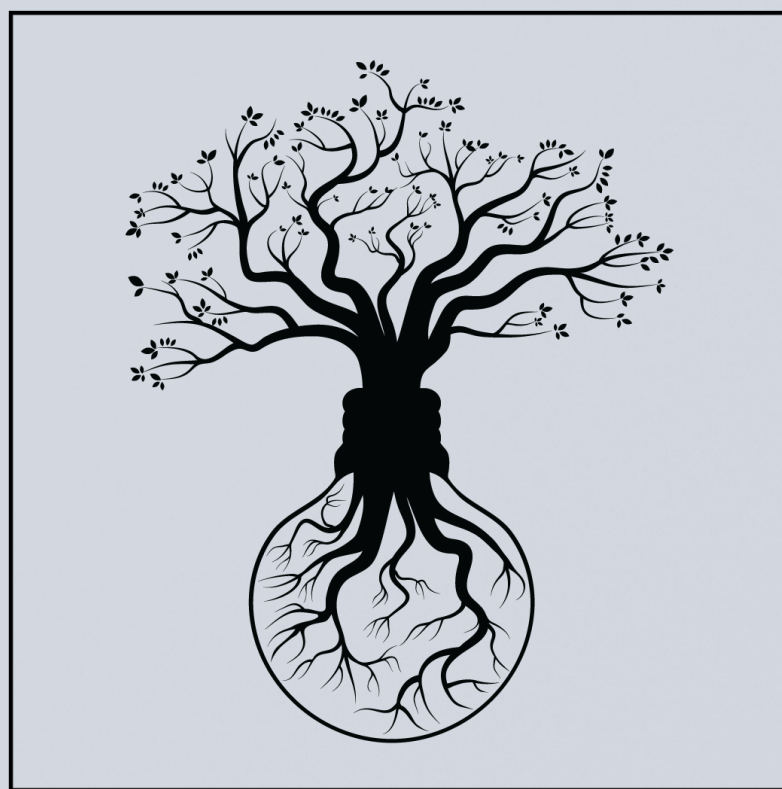

METODINIS CENTRAS
"PATIRTYS IR IDĖJOS"

IO *socialinio* *darbo istorijų*

KIEKVIENA PATIRTIS YRA SVARBI

2018

Kaip dažnai Jūs savo aplinkoje sulaukiate klausimo:

"Koks yra tavo darbas?"

Mano vardas Nomeda. Aš esu socialinė darbuotoja. Mano draugai, veiklos partneriai, pažįstami ir nepažįstami žmonės dažnai man užduoda šį klausimą. Apie savo profesiją galėčiau pasakoti ilgai, netgi per ilgai, kad kas nors išties klausytųsi. Todėl nusprendžiau apie tai parašyti knygą.

Mąstant apie savo profesiją ir darbe patiriamus išgyvenimus, Jums tikriausiai kyla klausimas: ar tai kam nors rūpi? Taip, **Jūsų patirtys yra neįkainojamos**, nes tik Jūs žinote koks iš tiesų yra šis darbas.

Kviečiu socialinius darbuotojus ir jų padėjėjus prisijungti prie MB "Patirtys ir idėjos" inicijuojamo projekto "Socialinio darbuotojo diena" ir papasakoti savo profesines patirtis - ne vadovėlines profesines istorijas, kurios taps mano knygos dalimi, o Jūs - mano knygos herojais.

Jūsų istorijos - tai istorijos, kurias turi perskaityti visi, kad pažintų tikrąjį mūsų profesijos lauką.

Paprastai savo pasakojimą apie tai, kokia yra mano profesija, aš pradedu taip:

Socialinis darbas - ne nuosprendžio priėmimas. Socialinio darbo tikslas - ne išsiaiškinti ko kitas žmogus yra vertas. Mūsų darbas - pakelti tą, kuris negali atsistoti pats, padėti rasti kelią pasimetusiam, padėti sukurti trūkstamą gyvenimo dėlionės dalį pamiršusiam svajoti, parodyti naujus kelius nebetikinčiam savimi ir pasauliu, atverti langus statančiam sienas, rasti šviesą norinčiam būti tamsoje...

Ką reiškia dirbti socialinį darbą? Juk tai labai baisu ir pavojing!.

Taigi, ką reiškia dirbti socialinį darbą.

- Klientai skambina tau savaitgalį, po darbo, atostogų ir biuletenių metu, vakare, anksti ryte, kai tu miegi, vedžioji šunį, grožiesi lietumi, skaitai knygą, kalbi su mama ir t.t. Jie tavęs atsiprašo, kad taip nelaiku trukdo ir klausia patarimo, prašo padėti susirasti darbą, prašo aplankyti juos, kartais skundžiasi įvairiomis bėdomis, prašo pagalbos. Žiūri į tave ir tikisi paties geriausio sprendimo pasiūlymo. Tada norisi atsakyti, kad aš toks pat žmogus kaip jūs, aš taip pat kartais priimu neteisingus sprendimus, ir taip pat tikiuosi geriausio atsakymo iš šalies. Ar žinote kas svarbiausia? Svarbiausia iš to neteisingo sprendimo ko nors išmokti ir neteisti savęs dėl klaidų.

- Lankai klientus jų aplinkoje, jų intymiausioje ir artimiausioje vietoje, kur jie turėtų jaustis saugiausi, deja, ne visada ten būna saugu ir gera. Juk visi žinome kaip smagu po darbo grįžti namo ir atsipalaiduoti, pabūti su šeima, draugais, pailsėti, pasidžiaugti maloniomis akimirkomis. Ar galime įsivaizduoti namus kitaip? Juk mums tai savaime suprantamas dalykas, bet ar suprantame, kad ne visi gyvena šiame džiaugsmo. Tarp Kalėdų ir Naujųjų metų su kolege lankėme socialinės rizikos šeimas. Atvirai, tikėjomės sulaukti nepasitenkinimo, kad tarpušventyje lankosi socialinis darbuotojas su kokiais tai reikalais. Ir buvome nustebintos - mus visur sutiko šiltai, kvietė pasivaištinti skanėstais, sveikino su šventėmis ir džiaugėsi apsilankymu. O viena šeima padovanojo man vaikų pieštą atvirutę, kurioje vaikiška rašysena buvo parašyta "Teta Nomeda, ačiū, kad visus metus mumis rūpinotės". Žinote kas yra džiaugsmas? Tai žinojimas, kad dėl jų padarei viską, žinojimas, kad jie džiaugiasi sulaukę pagalbos. Ir man smagu nuėjus į parduotuvėlę, rasti joje dirbantį savo klientą, matyti kaip kabinasi į gyvenimą, stengiasi keistis ir nepasiduoti užklupusioms negandoms. Man smagu pasitikėti, nors kartais mano pasitikėjimą išduoda, man smagu laukti pokyčių, nors kartais jie ateina labai lėtai, man smagu matyti, kad žmonės pradeda šypsotis, nors ir yra labai sunku. Aš žinau, kad jų gyvenimas ir elgesys ne tobulas, bet kurio iš mūsų toks?

- Tu šiems žmonėms esi patarėjas, konsultantas, teisininkas, globėjas, draugas, išklausytojas, tarpininkas, patikėtinis, auklė, medikas, enciklopedija, žinių šaltinis ir dar milijonas kitų asmenų viename. Tu kartais esi viskas, įvairia šio žodžio prasme. O kartais... tu bijai, kad ne viską padarei, kad galėjai daugiau, kad neteisingai išgirdai ar supratai prašymą, nes kartais esi vienintelis vedlys iš painių gyvenimo labirintų, kuriuose ir pats kartais nerandi išėjimo.

Kodėl socialinis darbas yra įkvepiani profesija?

Šiandien yra pirma diena (iš trijų ateinančių savačių), kai nesu darbe. Dalyvavau įdomiuose mokymuose, apie kuriuos išpūdžiais pasidalinsiu kitame post'e. Ir per pertraukas konsultavau telefonu savo klientus ir kolegas. Prie manęs priėjusi mokymų kolegė rekomendavo išjungti telefoną ir pailsėti, nes gi mokymai ir šiaip ne darbo laikas. Ir.... aš supratau, kad negaliu. Tas veiksmas man pasirodė toks savanaudiškas ir toks neteisingas. Socialinis darbas mane išmokė daugelio dalykų arba tiesiog padėjo įsisąmoninti seniai įrodytas (ne moksliškai, o jausmiškai) tiesas. Yra daugybė įstaigų ir organizacijų, tarnybų ir centrų, kurie gali padėti mano klientui. Yra mano kolegos, kurie gali mane pavaduoti ir esu tikra, kad padės mano klientui jei tik reikės, tačiau aš žinau, patyriau, supratau, išgyvenau daugybę kartų tą patirtį. Yra vienas asmuo, į kurį klientas neabejodamas ir nebijodamas kreipsis. Tai socialinis darbuotojas, kuris su juo kartu dirba. Žinau, kad daugelis iš mūsų yra patyrę šį jausmą. Ir aš jums pasakysiu – didžiuokitės šiuo pasiekimu, nes pasitikėjimą jūs įgavote savo siunkiu darbu. Neseniai manęs klausė – koks tavo didžiausias pasiekimas socialiniame darbe? Atsakiau – mano ir kliento profesinis santykis. Nes nuo to prasideda pokytis ir per tai pasiekiamas rezultatas. Ir kartais tu esi vienintelis žmogus, kuriuo klientas pasitiki. O dar geriau yra tai, kad tuo pasitikėjimu gali padėti pamatą tolimesnei kliento socializacijai ir integracijai. "Ar tu nepavargsti?" paklausė mano kolegė mokymuose. "Ne, aš semiuosi įkvėpimo." Kasdien, kiekvieną akimirką, kiekvieną darbo minutę mano profesija mane įkvepia nepasiduoti. Tai nuostabus jausmas, tai motyvacija, tai žinojimas, kad tikrai esi ten, kur turi būti. Socialinis darbas – tai profesija, kurioje gali pamatyti, išgirsti, pajusti, įkvėpti tikrą gyvenimą ir tai yra pats geriausias jausmas. Gyventi.

Socialinė darbuotoja Viktorija:

Esu pati iš problemiškos šeimos. Tėvas gėrė nuo tada, kai man buvo dešimt metų. Gerdavo tol, kol turėdavo pinigų. Tai reiškia, kad tėvą turėdavau maždaug savaitę per mėnesį. Visą kitą laiką būdavom tik aš ir mama. O gal tiksliau būtų jei sakyčiau, kad būdavom aš ir mamos skausmas. Jį matydavau visur. Visi jos veiksmai ir žodžiai buvo persisunkę skausmu, nors tą ir slėpdavo. Na, ne visada. Kartais matydavau kaip mama verkia ir nežinojau ką man reikėtų daryti. Aš buvau dar vaikas, kai viskas prasidėjo, bet viską supratau. Paskui paaugau, mačiau kaip bendrauja kitų paauglių šeimos, kokius turi stiprius tarpusavio santykius, kaip nebijo dalintis savo išgyvenimais ir paauglystės bėdomis su tėvais. Verkiau ir kaltinau save, kartais tėvus. Nesupratau kodėl tai vyksta būtent mano šeimoje, kodėl būtent man tai turėjo atsitikti. Mama liepdavo niekam nepasakoti kas pas mus vyksta, taip išmokau meluoti. Paskui pradėjau meluoti ne tik apie šeimą, pradėjau meluoti apie save, gal tiksliau nebūti tikraja savimi. Pradėjau būti tuo, kuo žmonės tikėdavosi, kas aš būsiu. Kai pradėjau dirbti pagal specialybę, pamačiau, kad, panašiai kaip aš vaikystėje, gyvena tiek daug šeimų. Visai maži vaikai man papasakojo, kad iš to kaip tėvas rakina duris jie supranta ar jis girtas, ar blaivus. Išėjusi apsiverkiau, nes aš irgi tai žinojau, vos išgirdusi tėvo žingsnius jau galėjau pasakyti koks jis grįžo ir dažniausiai atspėdavau. Džiaugdavausi tomis dienomis, kai tėvas būdavo tėvas. Dar studijų laikais sužinojau apie SAV, tačiau niekada nedrįsau nueiti, nes bijojau, kad kursiokai sužinos. Kai pradėjau dirbti, supratau kiek daug dalykų savo darbe galiu pritaikyti sau ir kiek daug kitų žmonių problemų aš pati išgyvenau. Supratau, kad man be galo sunku su kai kuriomis iš jų dirbti, nes grįžta pyktis tėvui ir kaltinimai sau, kad būdama jau tokio amžiaus negaliu tų blogybių palikti praeityje. Vieną dieną pasiryžau ir nuėjau į SAV. Žinau, kad per dieną niekas nepasikeičia, bet esu dėkinga savo profesijai ne tik už tai, kad paskatino mane pradėti gyventi kitaip, bet ir dėl to, kad padėjo man suprasti, jog nesu viena tokia pasaulyje ir kiek daug bendro daugelis iš mūsų turime, kokia vertinga kiekvieno iš mūsų patirtis ir kaip ji padaro mus tokiais žmonėmis kokie esame.

Tikriausiai ryšium su nesenais įvykiais, dažnokai pradėjome sulaukti klausimų: 1. "Kaip tu jautiesi?" (Tu gi dirbi TĄ darbą...), 2. "Ar tau nebaisu?" ir 3. "Kaip tu norėtum, kad būtų?"

Atsakau: 2. Taip, man baisu. Man baisu, kad šiais laikais vis dar taikoma taisyklė "visi jie tokie" ir (ne)pagrįstos kritikos bangos kaip plataus spektro antibiotikai šluoja mūsų specialistus iš darbo savo noru. Taip, man baisu, nes žmonės, kurie myli savo darbą – myli įdėtu darbu ir pastangomis – nesijaučia gerai. Aš bijau, nes aplink mane chaosas ir aš nežinau kuo jis baigsis. Vieni kitų klausiam – ko griebtis, kad būtų geriau? Manau, kad svarbiausia yra žinoti, kad tu padarei viską, tikrai viską.. Šioje profesijoje sunku vertinti kažką žodžiais "gerai" ir "blogai". Pagalbos procese šie žodžiai išnyksta, nes jie nereikalingi. Nes tai ne matematika ir mes neturime formulių, kurios parodytų ar tai gerai, ar blogai. Nes mes nesame nei geri, nei blogi. Nes mes siekiame tikslų, o ne sąvokų. Bet koks pokytis nėra kažkokia galutinė riba žmogaus gyvenime, kaip ir bet kuris metodas nėra formulė. Mano darbe yra tik viena formuluotė, kuria vadovaujuosi: "Esame MES. Tik mes, o ne mes ir jie." Kodėl? Todėl, kad tuo antru atveju kyla chaosas.

1. Jaučiuosi visaip. Tai sunku paaiškinti. Manau, daugelis iš mūsų profesijos jaučiasi panašiai.

3. Norėčiau, kad būtume socialiai atsakingi ne tik tada, kai padėtis kritiška, bet kasdien. Kiekvienas iš mūsų, kiekvienas mūsų visuomenės narys gali tai padaryti. Ar turime šalia vienišą senelį? O gal vienišą mamą? O gal piktą kaimyną? O gal paauglį, kuris maištauja? O gal... daugelį kitų galimų situacijų. Ar galime jiems padėti? Taip. Bendravimu, šypsena, pasisveikinimu, žiupsneliu druskos, gal net draugyste. Nustebtumėte kokių draugijų galite rasti ten kur nesitikite. Taip, taip, žinau – psichologiniai barjerai, laiko stygius ir kt. Kaip tai įveikti? Padarykime širdyje vietos... sau. Tada ir kitiems jos užteks didžiuliame mūsų gyvenimo tempe. Neauginkime "baimės visuomenės", kurioje kiekvienas gyvena tik sau(?). Nebijokime matyti ir girdėti, tada nebus sunku ir ištarti. Norėčiau neįmanomo dalyko... kad kiekvienas ištartume po vieną šiltą žodį tam, su kuriuo dar nesame kalbėję. O gal įmanoma? Ar norėčiau, kad niekas neklystų? Ne. Norėčiau, kad klaidos netaptų paskutine likusia galimybe.

Ar viduje išjautęs savo patirtis ir emocijas trokšti, kad kas nors visgi suprastų apie ką tai? Aš noriu tave išgirsti.

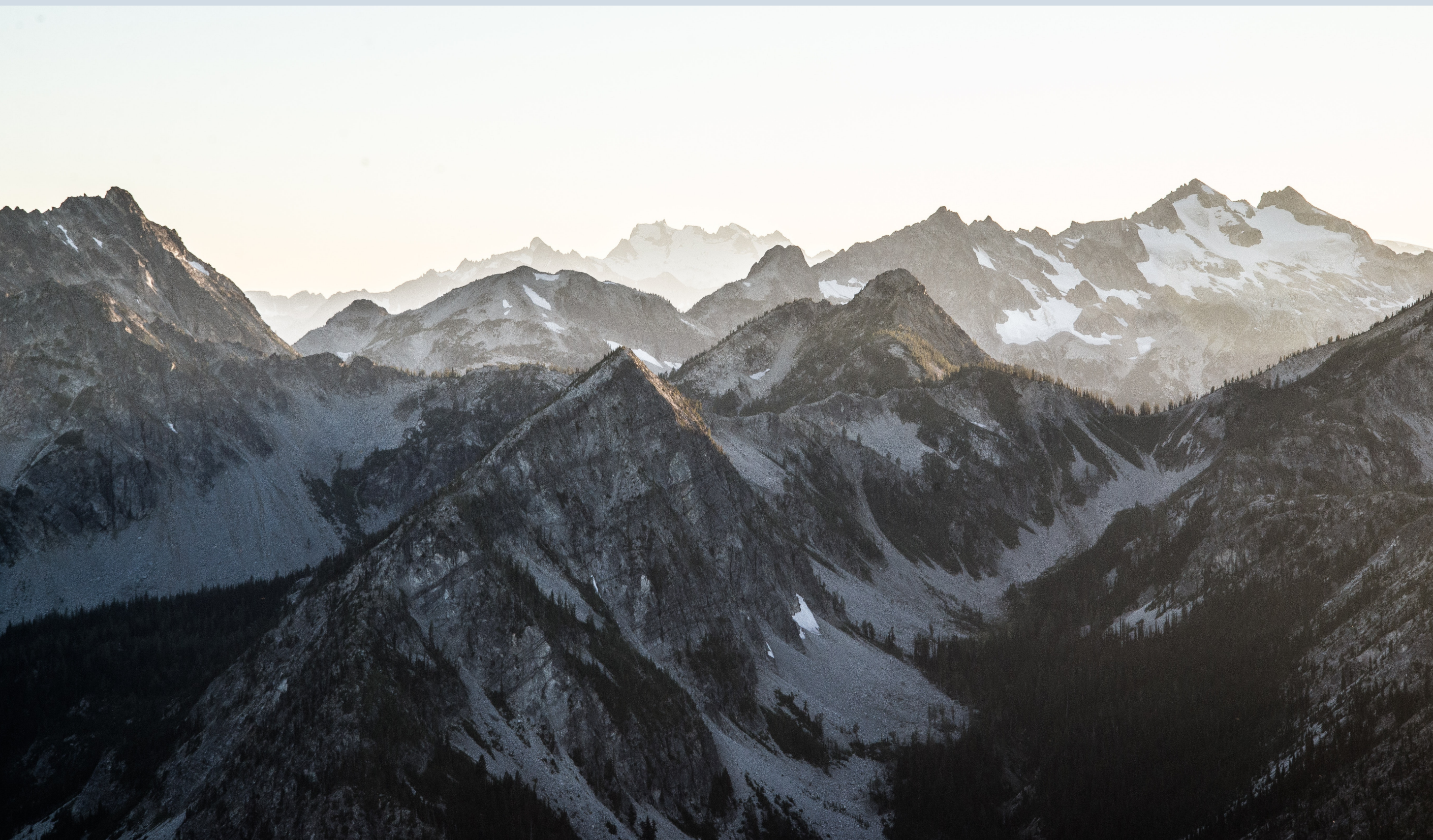
Socialinė darbuotoja Indrė:

Po studijų norėjau likti tame pačiame mieste, todėl ieškojau darbo pagal specialybę. Eiti dirbti į kasą nenorėjau, nes maniau, kad tik švaistyčiau laiką ir studijoms išleistus pinigus. Deja, vienintelis tuo metu siūlomas darbas buvo senelių namuose. Nenorėjau ten dirbti, atrodė, kad tai labai sunku. Su senais žmonėmis niekada nerasdavau bendros kalbos, todėl tas darbas gąsdino. Visgi nuėjau į darbo pokalbį ir mane priėmė. Reikėjo pradėti dirbti iš karto. Pirma diena atrodė kaip košmaras, nežinojau nei kaip elgtis, nei ką sakyti. Bijojau tų žmonių. Jie man atrodė kaip iš kitos planetos. Per pirmas dvi savaites vieni nuolat skundėsi, kiti atrodė pikti. Grįžusi namo verkiau. Bijojau, kad niekaip nepritapsiu, negalėsiu pritaikyti savo žinių. Turėjau kažką daryti, nes toliau taip nebūčiau ištvėrusi. Pradėjau analizuoti savo elgesį ir reakcijas būnant su klientais. Pastebėjau, kad vengiu ilgiau su jais kalbėti, noriu greitai išeiti ir daryti ką nors kita. Supratau, kad man sunku kalbėti, galbūt nežinau ir ką kalbėti. Tada pradėjau klausytis. Ir tada viskas pradėjo keistis. Aš klausydavausi žmonių istorijų, šypsojau (iš pradžių prisiversdavau, paskui tai įvykdavo savaime), kartais įterpdavau kokį nors žodį. Viena moteris pradėjo rodyti man nuotraukas. Jos buvo nespilvotos, kai kurios susiliejusios, senos, susiglamžiusios. Apie kiekvieną jų papasakojo, pasakė kas tie žmonės jose ir kai kurių iš jų istorijas. Kiekviena tų nuotraukų buvo ir dalis jos pačios istorijos. Tas nuotraukas ji laikė stalčiuje prie lovos. Sakė: "su kai kuriomis aš miegu, nes tų žmonių daugiau nepamatysiu". Neklausiau priežasčių, bet išėjusi susimąsčiau apie žmones, kurių seniai neteko matyti ir kuriuos pamiršau. Kai kurie klientai pasakodavo tas pačias istorijas vis iš naujo. Vieną kartą paklausiau, ar pamiršo, kad man jau tai pasakojo. Vienas senukas pasakė: nepamiršau, bet noriu, kad tu prisimintum. kažkas turi prisiminti." Supratau, kiek daug dalykų žmogus gali nešiotis savyje ir kiek daug tai jam gali reikšti. Kiekvieno iš jų patirtis ir man kažką davė. Supratau, kad tos nuolat kartojamos istorijos nėra beprasmės, nes mes ir dabar darome tas pačias klaidas ir džiaugiamės tais pačiais dalykais. Taip aš atradau socialinį darbą. P.S. aš ten dirbu jau 4 metus.

Savo profesijoje neretai brendu per rūką, dažnai ir visiškoje tamsoje, apgraibomis ieškau kelio sau ir tam, kurį vedu. Tai yra mano darbas, mano kasdienybė. Kasdien suvokiu, kad mano darbas kažkam yra gyvenimas. Kažkas laukia mano pagalbos, kažkas ją atstumia, yra žmonių, kurie mane smerkia, nes aš pasirinkau šią profesiją, yra ir tokių, kurie smerkia tiesiog profesiją, yra ir dar daugybė patirčių. Prisipažinsiu, buvo ir taip, kad maniau - daugiau nebegrįšiu, paliksiu viską ir būsiu kažkuo kitu. Paskui vis tiek grįžau ir tebesu šioje profesijoje iki šiol. Negaliu išeiti, nes esu tai, ką darau. Mačiau kaip žmonės verkia, pyksta, atstumia vieni kitus, gąsdina, bijo, meluoja, džiaugiasi, nori artumo ir pasitikėjimo, ryšio su kitu, daro klaidas, krenta, neturi jėgų atsikelti, nenori gyventi, keičia kryptį, priima sprendimus, gyvena, kažko laukia ir tikisi... Nežinau ar kur nors kitur būčiau taip arti žmogaus ir tikrovės.

Ar ir Jūs šiuose puslapiuose atpažįstate savo profesijoje patirtus jausmus? Jei Jūsų širdyse skamba panašūs akordai? Tuomet aš noriu išgirsti šią melodiją nuo pradžio iki galo. Papasakoti savo istoriją galite tiek gyvai - interviu metu, tiek internetu - nuotoliniu būdu.

Mano darbas panašus į pasivažinėjimą atrakciono kalneliais - kartu su visais žmonėmis tai kyli, tai leidiesi, staiga pašoki į viršų, tada krenti, galiausiai tau apsisuka galva, o išlipęs kurį laiką nesupranti nei ką tu darai, nei ką kiti daro. Ir negali išlipti kol viskas nesibaigs. Niekas negali. Tai mano kasdienės profesinės situacijos. Lyg kalneliai. Aš niekada iš anksto nežinau kada kilsime ir kada leisimės, nežinau kada viskas baigsis ir galėsime išlipę eiti kas sau. Jei norėsime. Tai kaip gyvenimas, ar ne? Teisingai, nes mūsų darbas - tai kitų gyvenimai. Kiti man sako - išjunk telefoną, negalvok, pamiršk, nereaguok, tai ne tavo, tai ne tau, tai nesvarbu, nepriimk sau... Žinau, bet aš negaliu ignoruoti gyvenimo. Tiems, kas gyvena savo darbu, sakau: tu ne vienas, ir man taip būna. Ir aš negaliu užmigti, kai klientų laukia svarbūs įvykiai, kai jiems sunku - apie juos galvoju. Kai jie kuo nors džiaugiasi, ir aš džiaugiuosi. Kai jiems pavyksta, aš švenčiu jų pergalės. Kai kas nors sako, kad tai man pavyko, aš atsakau, kad jūs klystate - tai kliento pergalė, ne mano. Juk tai jis viską darė, aš tik rodžiau kaip ir pasakojau kodėl. Aš buvau tik jų pakeleivė tuose kalneliuose, tik sėdėjau gretimose kabinoje. Aš dariau tai savo noriu. Juk jeigu nusprendžiau įlipti, tai suprantu, kad turėsiu suptis iki galo. Mano darbas ne visada būna malonus ir ne visada jis būna įvertintas, bet kuo ilgiau su juo esu, tuo stipresnė darosi mintis, kad jis toks gyvas. Mano darbas niekada nebus vienodas, niekada nebus nuobodus, niekada neleis man jame nuo ko nors pasislėpti, užsimiršti, nieko neveikti, nieko nenorėti. Kartais atrodo, kad šįkart jau tikrai tikrai supausi paskutinį kartą. Jau buvo per daug, per ilgai, per stipriai, per daug nemalonu. Bet vis tiek ir vėl nedrąsiai ištiesiu jau begalę kartų atžymėtą bilietą: "Mane praleiskit be eilės, nes jiems vieniems bus baisu..." Ar jame liko vietos dar vienai žymei? O manyje dar liko... vietos jiems? Klientams. Visiems, kuriems sunku, liūdna, pikta, bloga, apmaudu, ko nors trūksta... Kuriems, kitur jau nebeliko vietos. "Ar dar liko laisva vieta šalia tavęs, mano mielas? Ar galiu prisėsti šalia, nes ir man bus baisu, kai krisim." Visoje galaktikoje nėra kito tokio dalyko, kuris neturi lygiaverčių sau alternatyvų - tai gyvenimas. Todėl neverskite manęs ieškoti jam pakaitalo, mūsų darbe tai neįmanoma. Neįmanoma įsiūlyti žmogui nieko kito mainais į gyvenimą, kad ir kokį jį sau susikūrė. Bet galime šiek tiek jį palydėti jo keliu. Ir nors sakyčiau, kad jau viskas baigėsi, kelionė baigta, kalneliai sustojo ir jaučiu tvirtą pagrindą po kojomis, lengviau atsidūstu, atgaunu pusiausvyrą ir nejučia nusišypsau, mano klientas netikėtai atsigręžia ir paklausia: "Gal pasisupkime dar kartą?"

Socialinė darbuotoja Lilija:

Aš esu socialinė darbuotoja, dirbu šį darbą jau 12 metų. Mano klientas yra kitoks. Žinau, kad negalima skirstyti žmonių, kad visi turi būti vienodi ir visus reikia vertinti vienodai, bet šiuo atveju negaliu. Prisimenu kaip pirmą kartą įėjau pro įstaigos duris ir turėjau pradėti dirbti. Manęs niekas tenai nemokė, daug ko nežinojau ir daug ko nesupratau, daug ką dariau kaip pačiai atrodė geriausia. Net stebiuosi dabar kaip man taip pavyko ir kaip viskas tarsi savaime gaudavosi. Gal dėl to, kad nebijoju, buvau kupina ryžto ir noro padėti žmonėms. Tikėjau geresniu rytojumi ir troškau naujų horizontų. Man svarbiausia buvo jausti, kad esu naudinga. Tada galvojau, kad labai teisingai pasirinkau profesiją, kad tai kaip tik man, nes aš turiu entuziazmo, norų ir svajonių ir galiu tuo užkrėsti kitus. Gyvenimas ir patirtis nugludino mano užsidegimą ir pavertė jį tiesiog malonių jausmu. Jaučiuosi gerai, kai matau, kad klientams sekasi. Kartais pagalvoju, kad tai yra didžiausias dalykas ką savo darbu galiu pasiekti. Po tokių apmąstymų vieną dieną nusprendžiau, kad nenoriu, jog šis jausmas pasikeistų. Darbe, tuo tarpu, nebuvo labai daug erdvės geriems jausmams – daug kas skųsdavosi, kad klientai nemalonūs, pikti, nepatenkinti, darbuotojai blogai jausdavosi. Prisimenu, ne visi norėjo ten dirbti. Vis tiek stengiausi šypsotis – tiek bendradarbiams, tiek klientams, net ir tiems piktiems. Pagalvodavau, kad žmonėms visokių dienų būna, bet mano šypsena galbūt kam nors ją praskaidrins. Tai buvo prieš du metus. Tada įsipyliau taurę vyno, nes kaip tik buvo ta diena, kai prieš dešimt metų pradėjau dirbti socialinę darbą. Ir parašiau pareiškimą išeiti iš darbo. Pasakiau atvirai, kad savo profesiją suprantu kitaip (nebūtinai teisingai), man patinka dirbti taip, kad žmogus gerai jaustųsi, o ne visada pagal protokolą. Dabar taip dirbu – kaip pati matau savo profesiją – kad mano klientas gerai jaustųsi, nors procesas ir lėtesnis, bet malonesnis mums abiems. Šiuo metu privačiai prižiūriu senelius. Taigi, mano klientas yra kitoks – jis šypsosi, mandagiai pasisveikina, laukia manęs kol ateisiu, visada džiaugiasi galėdamas pabendrauti. Niekada nemokėjau dirbti rėmuose todėl noriu visus padrąsinti nebijoti išeiti iš apibrėžtų ribų, mūsų profesija tikrai nėra tokia griežta kaip mums kartais bandoma įteigti.

Aš esu socialinė darbuotoja. Aš kasdien matau gyvenimą iš labai arti. Tai istorijos mano klientų, žmonių, kuriems gyvenimo ruletėje iškrito ne itin palankios kortos ir dėl to jie buvo atstumti į visuomenės užribį, tarsi nereikalingi daiktai. Bet su šiomis kortomis jie vis tiek privalo dalyvauti žaidime. Mano darbas yra padėti jiems pasiekti geriausią galimą rezultatą jų situacijoje, tačiau jūs - šio žaidimo žiūrovai - dažnai tikėtės ne proceso, o filmo scenarijaus, kuriame į pagrindinį veikėją trenkia žaibas ir jis, įgijęs supergalių, laimi prieš daug stipresnius varžovus.

Aš esu socialinė darbuotoja ir esu apdovanota galimybe pamatyti, pajusti, išgyventi ir dalyvauti realiame gyvenimo scenarijuje, kuris yra labai nutolęs nuo filmų...

Kliento laiškas socialiniam darbuotojui.

Labas. Aš tavo klientas. Tu ateini pas mane, kai man tavęs reikia. Bet ateik pas mane švelniai, nes man baisu. Aš nežinau koks yra socialinis darbas ir ką tu su manim darysi. Aš nežinau kaip reaguoti, todėl nepyk jei kartais būsiu šiurkštus ar kaip nors tave įžeisiu. Tai darau ne todėl, kad noriu tau blogo, o todėl, kad man baisu ir aš ne visada žinau kaip apsiginti. O gal to net nereikia? Tu man pasakyk. Tavo gyvenime aš tikriausiai esu tiesiog darbas, bet tavo darbas yra mano gyvenimas ir tu tampi mano gyvenimo dalimi. Aš gyvenu taip, kaip tik aš moku ir esu patyręs, dedu visas pastangas, kad gyvenime jausčiausi kuo geriau – kaip tiktai aš suprantu kas yra geriau. Todėl neteisk manęs, nes visi mes esame kada nors suklydę. Atnešk man šviesą, nes tamsos ir taip daug esu patyręs. Nenustebk jei ta šviesa mane išgąsdins, kaip ir minėjau, esu labiau pratęs prie tamsos. Joje ne visada saugu, bet ten man viskas pažįstama. Todėl būk kantrus – kad tave priimčiau, turiu ir tave pažinti. O tu turi pažinti mane. Aš galiu neatitikti tavo lūkesčių, tačiau pagalvok, ar tu visada visiems patinki? Aš turiu įpročių ir įsitikinimų, kurių tu nesuprasi, bet ar tave taip pat lengvai visi supranta? Aš ne visada suprasiu ko tu iš manęs tikiesi, bet nemanyk, kad nesistengiu – tiesiog kai kuriems dalykams reikia laiko. Manasis pasaulis yra viskas ką turiu, todėl pagalvok, kaip tu jaustumėisi, jei iš tavęs reikalautų atsisakyti tavojo? Leisk man keliauti iš lėto, palauk, jei su tavimi kartu nespėju. Aš stengiuosi, bet kartais man norisi grįžti atgal – ten, kur ir taip viskas žinoma. Bet tu nepaleisk mano rankos, tu juk tiki, kad aš galiu? Ar tiki? Aš noriu, kad tikėtum, net jei reikėtų kartais tikėti ir už mane. Ar prisimeni kaip kažkada seniai, kai tu buvai vaikas ir ko nors bijojai, mama paėmė tave už rankos ir padrąsino? Ar pameni? Tai buvo taip seniai, bet tiek daug tau davė. Juk iki pat šiandien tu nieko nebijai. O man tu galbūt esi pirmas, kuris mane padrąsins. Ir kartais aš būsiu piktas, liūdnas, nekalbus, atstumsiu tave ir visus kitus, bet pagalvok, ar tau kartais nesinori pabūti tiesiog su savimi ir savo jausmais? Taip, aš ne visada noriu tave matyti, bet ar tu pats pas mane ateitum jei tai nebūtų tavo darbas? Atsakyk atvirai, ar mes galime surasti išeitį kartu, neskubant, neatimant iš mūsų abiejų to atradimo akimirų ir naujų išgyvenimų? Ar tu gali manimi patikėti vėl ir vėl iš naujo, net kai aš pats niekuo nebetikėsiu? Jei taip, norėčiau, kad tai būtum tu – tas, kuris pas mane ateis. Mes niekada nebuvom susitikę, bet kai susitiksim, tu jau visą tai žinosi.

"Ką man daryti?" - klausia klientė.

Gyvenime tiek daug skirtingų kelių, tiek daug galimų variantų, tiek daug alternatyvų, kad iš tiesų sunku pasirinkti arba tuos pasirinkimus... pamatyti. Iš karto kyla klausimas – kodėl?

"Aš adekvačiai vertinu situaciją, žiūriu plačiai atmerkusi akis, tikrai ne per rožinius akinius, bet nematau jokios išeities."

Aš taip pat. Kiekvieną dieną, daugelį metų bandžiau nuspėti kas bus jeigu bus... O jeigu mes vieną dieną nustotume spėlioti ir tiesiog pažiūrėtume kas už tos nežinios slepiasi? Jeigu nustotume bijoti ir išdrįstume imtis to, apie ką seniai svajojame?

"Kartais tam, kad pamatytum nereikia bandyti įžiūrėti – reikia užsimerkti ir... įsivaizduoti. Kaip manai, kas galėtų nutikti geriausio ir blogiausio tavo situacijoje? Ką tuomet darytum? Papasakok man."

Geriausia kas tau gali atsitikti priėmus sprendimą ir pradėjus veikti – gausi tai, ko norėjai.

Blogiausiu atveju – gausi pamoką. Bet ši pamoka taip pat bus naudinga, nors iš pradžių gali atrodyti kitaip.

"Iš tiesų pats blogiausias dalykas ką gali padaryti savo situacijoje – tai nedaryti nieko. Tada tikrai nieko negausi, išskyrus savigraužą, kaltę, nusivylimą, nepasitenkinimą savimi, kad nieko nedarei ir dar daugiau spėlionų."

Klausimas "Ką man daryti?" yra atviras kaip durys, pro kurias turi įeiti, kad žinotum kas už jų tavęs laukia, todėl atsakymas į šį klausimą yra "Eik".

"Neabejok savo pasirinkimais – abejonės nepadarys tavęs laimingu, tai gali padaryti tik tu pats."

Toks mano dažniausias palinkėjimas savo klientams. Ir taškas.

Taigi, draugai, pažįstami ir nepažįstami žmonės, nesusidūrę su mūsų profesija, manęs klausia:

Nomeda, o ką jūs dirbate? Kokia tvarka pas jus viskas vyksta?

Atsakau:

Viskas vyksta maždaug taip:

8.00 Aš ateinu į darbą.

8.00 - 8.15 Apgalvoju šios dienos darbų planą.

8.15 - 9.30 Tvarkau dokumentus.

9.30 - 11.00 Skambinu ir rašau raštus į įvairias įstaigas dėl bendradarbiavimo teikiant socialines paslaugas klientams.

11.00 - 12.00 Konsultuoju klientus įstaigoje

12.00 - 13.00 Pietų pertrauka.

13.00 - 15.00 Dirbu su klientais namuose.

15.00 - 15.15 Pertrauka.

15.15 - 16.30 Aprašau konsultacijas ir tolimesnius darbo planus.

16.30 - 17.00 Suplanuoju kitos dienos darbus.

Viskas turėtų atrodyti maždaug taip - pagal planą.

Arba ne.

Iš tiesų būna taip:

8.00 Aš atėjau į darbą.

O toliau gali atsitikti bet kas.

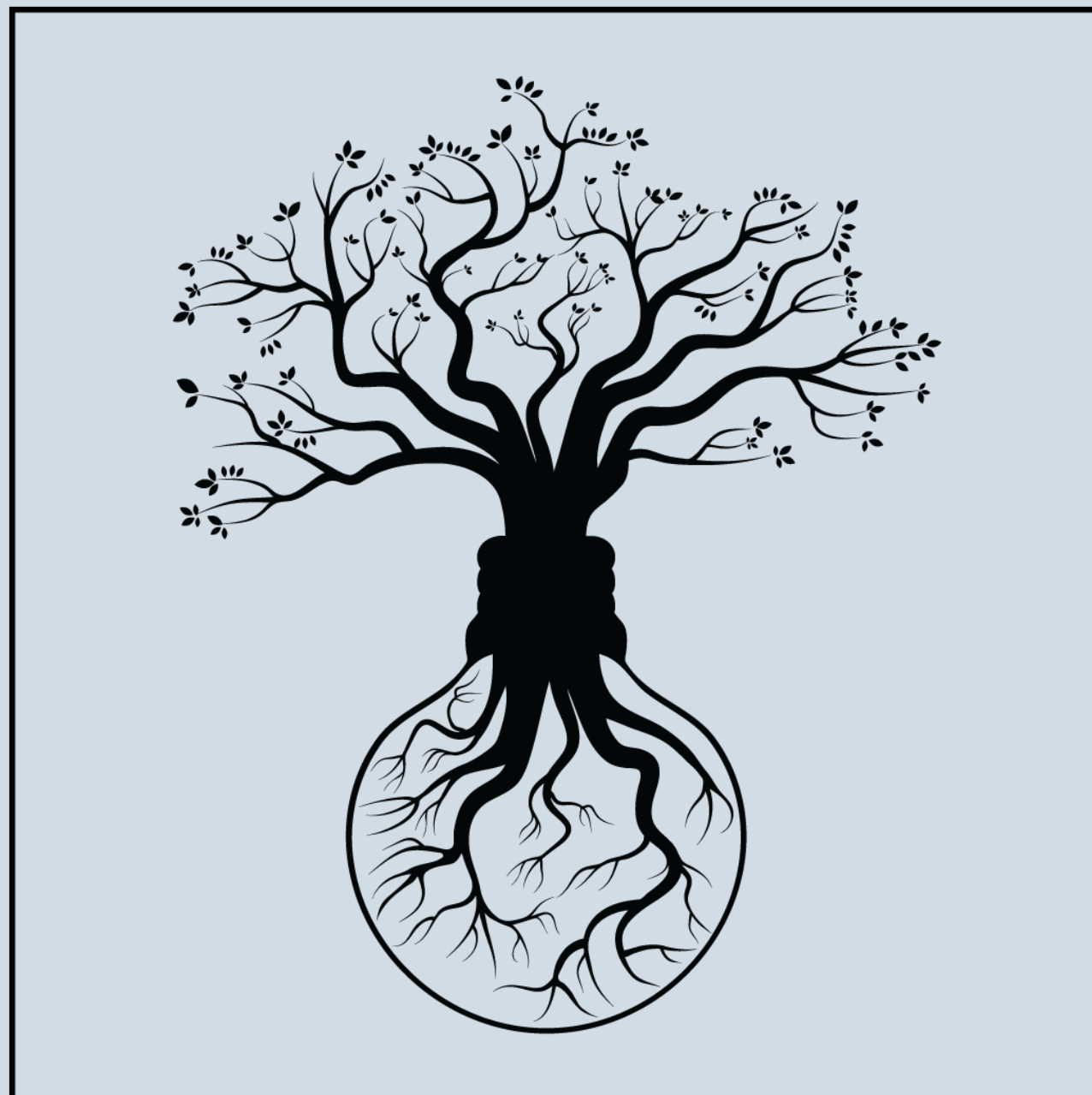

Projektą ir Knygos leidybą inicijuoja ir finansuoja
MB "Patirtys ir idėjos"

*Nori tapti vienu iš knygos herojų? Aš noriu išgirsti tavo istoriją,
kad galėčiau ją papasakoti visiems.*

Susisiek:
Tel. 869355124
El. p. patirtysiridejos@gmail.com
www.patirtysiridejos.lt

MB "Patirtys ir idėjos" – mokymai, kursai, seminarai, Veidotyros konsultacijos.

Šis leidinys išleistas nekomerciniais tikslais. Visa leidinyje esanti informacija priklauso MB "Patirtys ir idėjos". Leidinys ar jo dalys negali būti platinami komerciniais tikslais jokia forma ir jokiais priemonėmis.